

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

72. ÅRGANG

---

30. JULI 1960

A V I N N H O L D E T :

EN STORMAKT - HUN TROR PÅ VELFERDSSTATEN - EN
MANN VED NAVN DOMINIKUS - KATOLSKE KVINNER
MØTTES I OSLO - KVINNENS PLESS OG BESTEMMELSE
- KIRKEVIGSEL I ÅLESUND - BLIKK PÅ TIDEN - UTLANDET

NR

14

NESTE NUMMER UTKOMMER 13. AUGUST 1960.

Særnummeret av CATHOLICA:

«Det ondes mysterium»

med foredrag fra den katolske akademikerkongress på Bornholm i august 1959, er nå utkommet og kan leveres pr. omgående. Pris kr. 10.

Av innholdet kan nevnes:

H. Roos: Dæmonerne i den moderne litteratur.
 Ørnulf Ranheimsæter: Kristne perspektiver i kunsten.
 Hans Martensen: Det ondes mysterium.
 Ruth Plum: Det katolske menneskebillede.
 Wilhelm Friese: Massesamfund og tyranni.

Grammofonplater:

Pro Mundī Vita. Gregoriansk messe i anledning av den eukaristiske verdenskongress i München i sommer. 45 omdr. kr. 12.50.

Magdalith. Bibelske sanger fremført på hebraisk av en original israelsk sangerinne. 45 omdr. kr. 13.—.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	} Tromsø
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	} Trondheim
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Hammerfest
St. Torfinns Klinikk, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	} Hønefoss
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	} Lillestrøm
St. Theresia kirke	
St. Franciskus Hosp.	} Trondheim
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	} Tønsberg
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	

Ved bestilling av olje:
 Oslo 683466 - Service: 565690

R.I.P.

Vår inderlig kjære mor, svigermor og mormor

MADELEINE L. STEEN
 f. Lucchetti

døde stille idag.

Oslo/Washington D.C. 24. juni 1960.

Jeanne og Dag Krohn.
 Madelon og Hans Furth.
 Barnebarn.

Begravelsen fant sted 28. juni i Ottawa.

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
 OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 31. JULI, 8. søndag e. Pinse:
 Ep. Rom. 8, 12—17. Ev. Luk. 16, 1—9
 Mandag: Ap. Peters lenker. Tirsdag: Alfons av Ligor, bisk. og bekj. Onsdag: Gjenfinnelsen av Stefan Martyrs legeme. Torsdag: Dominikus, bekj. Fredag: Vår Frue av sneen. Lørdag: Kristi Forklaring.
 SØNDAG 7. AUGUST, 9. søndag e. Pinse: Ep. 1. Kor. 10, 6—13. Ev. Luk. 19, 41—47. Mandag: Kyriakus, Largus, Smaragdus, mart. Tirsdag: Sognepresten av Ars, bekj. Onsdag: Laurentius, martyr. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Klara, jomfru. Lørdag: Vår Frues Lørdagsmesse.
 SØNDAG 14. AUGUST, 10 søndag e. Pinse: Ep. 1. Kor. 12, 2—11. Ev. Luk. 18, 9—14.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	7.45	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49		10.45
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Mariabeimen, Norvesund, tlf. 3066		11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år -
Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 159 86

En stormakt

«Den hånden som hviler på vuggen styrer også verdens skjebne», sier et gammelt ord. Det uttrykker i et nøtteskall denne grunnsannhet at kvinnene — når vi ser nøye etter — utgjør adskillig mer en den halve menneskehet. Det gjelder, under overflaten, i rikt monn også i Kirkens liv. I hjemmene, men også i ordenslivet og det profesjonelle arbeidsliv, bestemmes verdens skjebne gjennom kvinners arbeid, bønn og ofre.

Dette nummeret av «St. Olav» er nesten noe av et spesialnummer om kvinners innsats på ulike områder av Kirkens og samfunnets liv. Det er da også et emne som fortjener å bli tatt opp med adskillig bredde, og som for mange av våre lesere ble aktualisert gjennom studiedagene som Norges Katolske Kvinneforbund arrangerte i slutten av forrige måned, og som vi gjør nærmere rede for annetsteds i bladet.

På verdensplanet er de katolske kvinner idag en virkelig «stormakt» — en av dem som må bli hørt i UNESCO og andre internasjonale sammenslutninger der folkenes skjebne drøftes. Gang på gang har de oppnådd å gjøre sitt livssyn gjeldende, ikke minst når det gjaldt de nye, unge nasjoner i Afrika og Asia, der kristen misjon har åpnet en frigjørelse til likestilling og menneskeverd for kvinnen som hun aldri har kjent under de hedenske religioner — heller ikke under de religiøst «høytstående» blant dem.

Betingelsen for denne innflytelse over verdens skjebne er lett å utpeke. Den heter *organisasjon*, sammenslutning. De katolske kvinner verden over har lært at de må stå sammen og synliggjøre, tvers over lande- og rasegrensene, den enhet som er et faktum i deres felles tro. Den katolske verdenskirkes enhet er idag mer ubrutt og sterk enn noensinne. Det innebærer veldige muligheter for internasjonale, kristne massebevegelser, og de fleste av oss vil vel lett kunne innse at de katolske kvinners samling om en felles verdensinnsats innebærer en maktfaktor av første rang. Splittet er de støv. Samlet er de en ubrytelig og tungtveiende blokk.

Hva norske katolske kvinner angår, er der her to konklusjoner som springer en klart i øynene. Den første er denne: Så få de er og så spredt som de lever i denne særlige krok av Europa, må de utvikle og fordype kontakten med de katolske kvinners Verdensunion, og hente impulser, hjelp og selvfølelse fra den. Det er et stort og gledelig fremskritt at vi nå er representert i denne verdensorganisasjonen gjennom NKKF's formann. Men dette er bare en begynnelse — her er mye å ta igjen.

Den annen slutning som synes å følge klart av utviklingen ute og hjemme den siste tid er denne: Det blir mer og mer uholdbart at de norske katolske kvinner — så få og spredt som de er — ikke i det minste finner hverandre i én organisasjon, ett og samme forbund. Som det fremgår av referatet fra NKKF's generalforsamling, har dette betydelige ulemper allerede på det nasjonale plan, for såvidt som det hittil har vært en hindring for innmeldelsen i Norske Kvinners Nasjonalråd, der det — fra rådets side — også ville vært en åpen plass for katolske kvinners stemme. Også utad er det en selvfølge at splittelsen må fortone seg som en hemsko.

Oppdelingen av Norge i tre katolske kirkedistrikter er et faktum. Det har sine fordeler og sine ulemper. Så fåtallige som katolikkene er innenfor disse administrative grenser både i Syd og i Nord, må det imidlertid være en forutsetning at legmannsapostolatet og organisasjonene i størst mulig utstrekning ser bort fra disse grensene og henter styrke og oppmuntring i en faktisk sammenslutning. Det er vanskelig å skjønne at der finnes noen annen måte å ivareta norske katolikkers mest nærliggende interesser på.

Vi lever i et land som gjennom sine politiske og sosiale tradisjoner har vært et foregangsland i Europa når det gjelder kvinnens anerkjennelse og likestilling i samfunnet. Overbevisningen om at dette i det store og hele har vært *et gode*, må inngå som noe selvfølgelig i norsk, katolsk kultur. I den katolske kirke er der dessuten idag en stadig sterkere sans for legfolkets plass — også kvinnes — og innsats i Kirkens gjerning.

Norske katolske kvinner bør svare på dette dobbelte opplegg til kvinnelig solidaritet ved å finne hverandre i en felles organisasjon. Dette er ikke hverken noen tid eller sted for splittelse og isolasjon. HRM.

HUN TROR PÅ

EN SAMTALE MED

I våre foreldres og besteforeldres slektledd var der et ord som het «borgerånd», og som sto for en verdifull menneskelig egenskap. Ordet er blitt gammelmodig, og vi er redd for at også selve egenskapen er iferd med å bli det. «Borgerånd» var nemlig ensbetydende med personlig ansvarsfølelse overfor det felles samfunnsgode, hos plikt-mennesker som mente at de skyldte seg selv og sine med-mennesker meget, og som hvileløst arbeidet for å innfri dette krav.

Begrepet «borgerånd» kler igrunnen den nye lederen for vårt Statistiske Sentralbyrå, direktør Signy Arctander. Riktignok har hun gjennom et langt liv som utrettelig sosialarbeider stillet seg kritisk til nettopp det «borgerlige» samfunn. Og gjennom skrifter, der hennes medfølelse for samfunnets stedbarn fikk uttrykk gjennom nøkterne tall, har hun påvist dets mange forsømmelser og svikt. Men bak de radikale standpunktene var der en borgerånd — en omsorg for samfunnsvellet — som samfunnet visst har gjort rett i å ta vare på og plasere i ett av sine viktige embeder.

Signy Arctander er datter av 1905-statsråden Sofus Arctander, og stammer fra en familie der de politiske embedsmanns-tradisjonene er sterke. Hun er født i 1895, og vokste opp i Oslo. Hun ble student i 1915 og studerte sosialøkonomi og statistikk både her hjemme og i England, Tyskland og Danmark de følgende årene. Hele hennes arbeidskraft — langt ut over 8-timersdagen! — har vært nedlagt i den institusjonen som hun idag leder — Statistisk Sentralbyrå, og hvor hun begynte som sekretær for hele 40 år siden.

Da krigen og okkupasjonen i 1940 veltet inn over det samfunnet hun så flittig hadde vært med å forme sosialt, var det — sier hun selv — «en stund som om verden raste sammen». Men gjennom sin daværende sjef, direktør Gunnar Jahn, som var medlem av Administrasjonsrådet, kom hun meget tidlig inn i illegalt arbeide og fant en oppgave der. I 1944 ble hennes «gruppe» rullet opp, og hun fikk smake Victoria Terrasse, Åkebergveien fengsel og Grini — helt frem til frigjøringen. Det syntes hun var overkommelig — det verste for dette 100% samfunns-mennesket var, typisk nok — enecellen!

Gjennom lektor Antonie Tiberg var hun ved

Vi som ikke sysler med statistikk har noe som vi kaller «tørre tall». For Signy Arctander er ikke tallene tørre — dersom de er riktige og stilles fornuftig sammen. Ikke bare har de sin historie å fortelle — og tall kan berette om både blod, svette og tårer. Men de er også et redskap til å forvandle virkeligheten og gjøre tilværelsen bedre for dem som trenger det. Og det var visst ikke minst dette siste som førte Signy Arctander inn i tallenes verden: Denne nokså sjeldne kombinasjon av en klar hjerne og et sosialt urolig hjerte.

Nå sitter hun bokstavelig talt på toppen i sitt byrå nede i Dronningensgate i Oslo og ser utover Oslos hustak. Og få vet så mye om hvor ulike meget lettere det etterhvert er blitt å leve under disse hustakene i de 40 årene hun har gransket der.

KRAVMENTALITET?

Men altså: *Velferdsstaten*. På mange hold, ikke bare her hjemme, men også i lengre komne samfunn som Sverige og Danmark og i Vest-Tysklands nye velstand, begynner mange å spørre seg selv: *Er den farlig?* Bestemmer den vår skjebne? Huler den ut vår frihet? Undergraver den vår menneskelighet? Eller for å ta et stående tema resolutt i luggen: Kravmentaliteten.

— Det er selvfølgelig riktig, sier Signy Arctander, at folk idag er seg ganske anderledes bevisst sine rettigheter enn de var før. Men er det nå helt rettferdig bare å se hva folk krever for seg selv, og helt se bort fra hva velferdsstaten krever av dem? At selve dette med velferdsstaten forutsetter en medmenneskelig tanke som ligger bak alt det som gjøres for den enkelte. Jeg liker forresten ikke dette ordet «velferdsstat» — det er jo nemlig ikke den upersonlige statsmakten, men det levende og arbeidende menneskesamfunnet det gjelder.

— Har De ikke inntrykk av at all denne beskyttelse og trygghet har skapt adskillig skoft og «gå langsomt»-mentalitet på arbeidsplassene, at både arbeidsmoralen og arbeidsgleden igrunnen virker rammet i livsnerven her i landet?

— Jeg har ingen direkte erfaring fra arbeidsplasser i industrien, og jeg ville finne det uriktig å påstå at arbeidsmoralen er dårligere nå enn før, uten å kunne føre beviser for det. Lønnssystemene — akkord- og premielønn — som fremdeles er de alminnelige, stimulerer jo direkte til innsats. Noe annet er at man arbeider med å finne mer tilfredsstillende systemer.

Nå er der selvfølgelig jobber i arbeidslivet som aldri kan bli noe annet enn levebrødet og som vanskelig kan skape noen arbeidsglede. Og menneskelige varianter finnes der jo i alle yrker og alle samfunnslag. For meg er det naturlig å se arbeidslivets problemer i historisk sammenheng, og da vet De at bakgrunnen er dyster. Jeg

begynnelsen av krigen blitt kjent med pater A. J. Lutz, og etter to års undervisning ble hun i 1942 opptatt i den katolske kirke.

I dette intervjuet svarer hun beredvillig — og med alle sosialteoretikerens nøkterne nyanser! — på noen av de innvendinger som i våre dager ofte reises mot Velferdsstaten.

VELFERDSSTATEN

SIGNY ARCTANDER

tenker på hva vi så av definitivt nedbrudte og ødelagte mennesker under arbeidsløsheten i mellomkrigsårene. En planøkonomi som tar sikte på å unngå denslags katastrofer synes jeg for min del er all ære verd.

INNFRIDDE LØFTER?

— Siden De nevner nødsårene før krigen, frøken Arctander: Synes De at alle løftene er innfridd, om at når bare nøden var fjernet og den sosiale rettferdigheten kjempet igjennom, så skulle det frigjøre kulturviljen og det skapende overskuddet i de brede lagene av folket? Har arbeiderne tilført oss noe, nå når de har fått trygget eksistensen? Er det ikke snarere slik at de nøyer seg med de minst verdifulle blant spissborgerskapets avlagte kulturprodukter? Tenk for eksempel på Folketeater-tankens skjebne!

Et øyeblikk glimter det skeptisk bak de tykke brille-glassene. Men så kommer det rolig:

— Se Dem omkring. Hvilken stand eller klasse i Norge idag slår oss egentlig ved noe skapende kulturoverskudd? Forretningsstanden? For meg står det snarere slik, at i sin kamptid måtte arbeiderne finne inspirasjon og selvbevissthet ved å rendyrke en særlig arbeiderkultur. Men

Arbeideren — utakknemlig som alle andre?

det er en vinning for oss alle som folk betraktet, at med sosial rettferd er de gått opp i helheten, og trenger ikke lenger noen avgrenset klassekultur.

— Jamen har ikke svenskene der utrettet større ting, med sin folkeopplysningsvirksomhet og sine høyskoler, sine lyrikk-klubber og billigbok-serier basert på nettopp arbeidernes kulturtrang?

— Sverige var et foregangsland her allerede i mellomkrigstiden, og det er sant at de har nådd langt. Men kulturen — den er det alltid noen få i hver samfunnsgruppe som bærer. Når nær sagt alle idag løper etter falske verdier er det ikke noe som er særlig typisk for arbeiderne. Det er et kulturfall som gjelder alle samfunnslag. Og fritidsproblemet er jo så nytt. De må få tid på seg. Foreløpig tar sporten, friluftslivet og reisene det meste av overskuddet. Det er ikke så underlig, og det er ihvertfall sunnt. Og er det ikke også svært meget å glede seg over, at de mange nå får oppleve landet vårt?

STATEN BESTEMMER

— Velferdsstaten får jo også mye kritikk for inn-grepene i privatlivet, frk. Arctander. Ta tendensen til å fastslå en standardstørrelse på familiene, og innrette boliger og hele samfunnsmonstret etter den. De som synes de har både helse, økonomi og livsoverskudd til å overskride dette mønstertallet — er det ikke 2 og ½ barn? — føler seg formelig straffet både psykologisk og økonomisk!

— Jeg kjenner ikke til noe forsøk på å fastslå en standardstørrelse på familiene. Dette må bero på en misforståelse — muligens ut fra det at den gjennomsnittlige arbeiderfamilie som beregningene av levekostnadsindeksen bygger på, er 3.63 — eller om De vil: mann hustru og 2 barn. Dette var gjennomsnittet for dem som førte husholdningsregnskap i 1951—52, men det har ikke noe med en normal familjestørrelse å gjøre. Det gjennomsnittlige tall barn ved Folketellingen av 1950 var 2.40; i ekteskap som hadde vart 18 år og mere 3.63. Men bak dette gjennomsnitt skjuler seg store ulikheter — selv sagt etter ekteskapets varighet, men også etter byer og bygder og livsstilling.

— Men hva med de større familiene?

— Vi har regler om rente og avdragstilskudd eller renterabatt for familier med barn, regulert etter barnetallet under en bestemt inntekts- og formuesgrense. Og vi har utpreget familievennlig skattepolitikk. Jeg synes derfor det er galt å si at samfunnet idag ikke anerkjenner familien.

— Og boligsituasjonen?

— De må også se boligproblemen på bakgrunn av forholdene før. Velstående familier hadde før i tiden bedre plass, men det dårligstilte flertallet bodde dårlig, med store familier. Ett værelse og kjøkken var etter århundreskiftet lenge det alminnelige i Oslo — senere ble det to værelser — og store barnetall førte til fortvilte forhold. Det vi har nå er jo ikke noe *ideal* — det er en *etappe*. Vi er fremdeles underveis mot større plass.

— Tror De ikke at velferdsstatens «omsorg» lett kan bli til inngrep i familienes privatliv og foreldrenes rettigheter som er farlige?

— Foreløpig ser jeg ikke noen virkelig fare her. Selvfølgelig må vi verdsette og beskytte familien. Men jeg

tror ikke på familien som et fullstendig *lukket*, utilnærmelig miljø. Og jeg synes en bør stille seg positivt til alt som åpner den ut mot samfunnet og oppdrar mennesker til samfunnsnivå ut over familiens snevre grenser.

Dette med den absolutte foreldremyndigheten er jo heller ikke så helt enkelt, vet De. Friskolens problem kjenner jeg for lite til, og vil ikke uttale meg om det. Selv gikk jeg på en riktig snobbet pikeskole som barn. Men jeg husker jo fra mine historiske studier, at først omkring 1880 begynte man her i landet å spørre seg selv om *barnearbeid* i fabrikkene burde være tillatt. At staten først begrenset det, og så rett og slett forbød det, var et soleklart inngrep i både det private næringsliv og i foreldrenes bestemmelsesrett. Men var det kanskje ikke riktig?

— Utvilsomt. Men utdannelsen — når den er praktisk talt statlig monopol — går det jo personligheten og skjebnen farlig nær, da. Selv om det skjer i et flertalls-demokrati.

— Det vil jeg nødig si noe om, jeg har ikke studert det selv. I sin alminnelighet vil jeg si at statlige inngrep må ta sikte på å hindre sosiale katastrofer og verge de svake i samfunnet. Og for meg veier fellesskapsverdiene altså svært, svært tungt i vektskålen.

— Her er et eksempel fra Sverige, frk. Arctander. En ung dame vil gå inn i Frelsesarméen eller i et katolsk ordenssamfunn. I begge tilfeller må hun være gjeldfri for å bli opptatt. Nå viser det seg at hun på grunn av de liberale studielånene der borte har stor gjeld til staten. I virkeligheten måtte hun avbetale omtrent frem til pensjonsalderen for å få avvirket gjelden. Hun søker om ettergivelse, men det blir — forståelig nok — avslått. Der har vi altså — midt i et velferdsdemokrati — en ordning som *slavebinder*, av bare velment «stønad», og hindrer virkelige oppbrudd i livet.

Frk. Arctander tenker seg litt om.

— Det er et tilfelle jeg aldri har støtt på, sier hun. Og det stiller selvfølgelig et alvorlig problem. Men i all rettferdighets navn må det da veies mot det massive faktum at utdannelsemulighetene ikke lenger er et privilegium for de få og lukket for de mange, uansett begavelse. For slik var det her i landet, for ikke så svært lenge siden. Igjen det samme: Det er bare en livsfjern, akademisk lek å ta dagens samfunn som et isolert ideal og kritisere den sønder og sammen. Vi er underveis, og vi bør ganske særlig huske hvilke tilstander vi kommer fra. Vi lever fremdeles i en brytningstid mellom gamle og nye samfunnsformer.

EN STØRRE MENNESKELIGHET?

— Mange spør seg selv, frk. Arctander, om ikke vesentlige sinnets verdier er gått tapt i alt dette. Ta begreper som tjeneste, barmhjertighet, takknemlighet, offervilje. I seg selv er det da store menneskelige egenskaper?

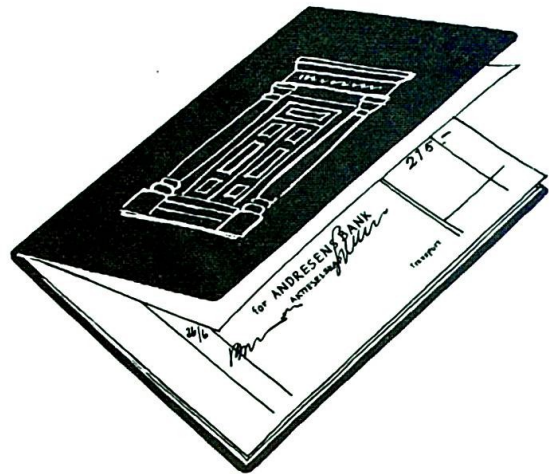
Frk. Arctander blir ivrig og lener seg inntrengende fremover i stolen. Vi fortsetter:

— For en tid siden skrev *Torolf Elster* en betraktning i «Arbeiderbladet» der han klart *nedvurderte* dette å tjene andre, som om det var noe mindreverdige. For en fattigdom!

— De må huske, svarer frk. Arctander, at både dette begrepet og noen av de andre av dem vi har nevnt — barmhjertighet for eksempel — er blitt ødelagt gjennom generasjoners utnyttelse og urettferdighet. Mye av dette er følgelig en strid om ord. Se på betegnelsene: tyende, tjenestepike, hushjelp, husassistent. De dekker alle stort sett den samme tjenende ydelse, men navneskiftet røber det skiftende synet på dette arbeidet.

Hva takknemligheten angår, så er det vel nokså almen-

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
ARTIESELSKAP
OSLO

menneskelig at den faller oss vanskelig. Det er vanskelig å gi, nemlig, uten at en samtidig understreker sin overlegenhet og derfor ydmyker den som mottar.

— Og barmhjertigheten?

— Er det ikke også barmhjertighet når et helt folk prinsipielt overtar det hele ansvar for samtlige skjebne under sykdom, slik som vi nå har gjort det med den alminnelige syketrygd? Bak ordene ligger der jo her en kristen, en evangelisk inspirasjon, selv om mange av dem som kjemper det frem — og mange av dem som stridte imot! — var blinde for det.

— Leste De, frk. Arctander, at helsedirektør *Evang* nylig i en tale sa noe slikt som at folk vel snart saksøker sykehusene når de ikke blir helbredet der?

Frk. Arctander ler. Hun lar seg ikke rokke det aller minste i sin overbevisning om at velferdsstaten er verd hennes tillit, enda alle samfunnsklasser viser seg å være underlagt menneskehetens felles arvesynd og utaknemlighet. Og på det inntrykk tar vi avskjed.

Vi kunne spurt henne, som det ofte gjøres i et lørdagsintervju, om hva hennes egen fritidshobby er. Men se det spør vi ikke om, for det vet vi temmelig sikkert. Stikk i strid med velmente råd, tar hun en velfylt mappe med fra sitt skrivebord hjem til leiligheten i Kirkeveien. En mappe full med tall. Men av tall som taler om — mennesker.

25 ÅRS PRESTEJUBILEUM

Fransiskanerpater *Novatus Hutjens*, som gjennom mange år virket i Oslo katolske bispedømme og som nå virker i Haag, kan den 15. august feire 25-års dagen for sin prestevielse. Det er en dag som nok ikke vil bli glemt av hans mange venner i Norge. Paterens adresse er: Pastorie St. Pascal's, Neuhuyshade 97, Haag, Nederland.

EN MANN VED NAVN DOMINIKUS

Dominius er sønn av middelalderen. Folk pleier å betrakte renessansen som den tid da vår sivilisasjon endelig ble voksen, like voksen som oldtiden på sin måte hadde vært. Er ikke *middelalderen* en slags *overgangsalder*?

På mange måter er det riktig at middelalderen minner om ungdommen ved sin uro, sin idealisme og sin vitalitet. Men den har også frembragt verker som vidner om en imponerende modenhet: ved siden av katedralene er Dominikanerordenen et av dem.

Uroen og idealismen viste seg ikke minst på det religiøse område. Og den surdeig som arbeidet i massen var hva folk på denne tid kalte *vita apostolica*, apostlenes livsform. Det feudale samfunn hadde reist et imponerende byggverk hvor både prelater og abbeder hadde sin selvskrevne plass: de som hadde vært med til å reise bygget opp fra grunnen etter folkevandringens tid, hadde høstet fruktene av sitt strev. Men dermed hadde de fjernet seg fra det apostoliske livsmønster: «Jeg sender dere som lam blant ulver. Bær hverken skreppe eller stokk eller sko.» Og denne avstand gjorde det kristne folk urolig.

Der manglet ikke på reformatorer, men de fleste av dem la mer vekt på kritikken av det bestående enn på omsorgen for Kristi kirke. Det førte til splittelse og kjetteri. Et fåtall innså at reformen måtte finne sted innenfor Kirken og i nært samarbeid med dens øverste ledelse. Frans av Assisi er den mest kjente av disse katolske reformatorer: hans troskap mot

pavestolen var like stor som hans lidenskap for den evangeliske fattigdom var ekte.

Dominius hører hjemme i de kretser som lengtet etter å gjenoppta apostlenes livsform i bokstavelig troskap mot evangeliet. Det som særpreger hans verk er at det hele ikke utfoldet seg først og fremst blant legfolk, slik som det var tilfelle med de parallelle bevegelse, men innenfor den geistlige stand som hadde vært Dominikus' fra studiedagene av.

Derav kommer hans iver for de teologiske studier, hans forståelse av forkynnelseens utilstrekkelighet på hans tid. Derav kommer også sannsynligvis hans evne til å behandle sine medarbeidere som voksne og ansvarlige mennesker. Den ånd som preger ham er ikke lenger den feudale paternalismes ånd, men den frihetens ånd som i begynnelsen av det trettende århundre gjorde seg gjeldende i de vordende bysamfunn og på de første europeiske universiteter.

Det er oppsiktsvekkende å se hvilke personligheter Dominikus klarte å vinne for sin sak, det var for det meste høyt ansette mennesker i samfunnet. Han hadde ingenting å by dem i retning av heder, ære eller stillinger, han gjorde dem til tiggermunker som nøyde seg med apostlenes hester. Men til gjengjeld respekterte han dem som medarbeidere. Ordenens lovgivning er et mesterverk av samarbeid mellom kvalifiserte folk. Dominikus skapte sin orden i sitt bilde, men fordi han var en åpen personlighet, ble nettopp åpenheten det felles trekk for hele ordenen. Dominikus skapte ikke Thomas' teologi ved å gi retningslinjer til de av hans ordensbrødre som gikk på universitetet, Thomas' teologi er Thomas' egen, og allikevel kan vi takke Dominikus for den, fordi det er ham som har skapt den orden hvor Thomas' intelligens fritt kunne utfolde seg. Vi vet også med hvilken hårdnakkethet Thomas kjempet mot sin familie for å tre inn nettopp hos prekebrødrene og ikke der hvor hans slektninger ville anbringe ham.

Dominius sendte sine brødre ut på veiene i tillit til at de ville leve i verden uten å være av denne verden. Han ble kritisert av sin samtid for dette, men han visste at viktigere enn klostermurene er den oppdragelse som danner voksne mennesker som vet hva de kjemper for.

Tidene har forandret seg, men de grunntanker som Dominikus har bygget sin orden på, har ingenlunde mistet sin aktualitet eller sin berettigelse.

A. Raulin O.P.

HILSENER FRA PAVEN OG FRA KONGEN

Som svar på hilsmingstelegrammer fra den katolske kvinnekongressen i Oslo 29.—30. juni innløp følgende telegrammer:

DEN HELLIGE FAR DYPT RØRT OVER HENGIVNE HILSEN FRA NORSKE KATOLSKE KVINNER — SENDER AV ET FADERLIG HJERTE DEN APOSTOLISKE VELSIGNALSE. TARDINI.

Fra sitt sommeropphold på Hankø sendte Hans Majestet Kongen følgende hilsen:

HJERTELEG TAKK. MINE BESTE ØNSKER FOR LANDSMØTET OG HILSENER TIL DELTAGERNE. OLAV R.

KATOLSKE KVINNE

Norges katolske kvinneforbund minner i en viss forstand om den gamle hedenske guden Janus: det har to ansikter. Det ene ansikt vender mot de enkelte ledd, de lokale foreninger i våre norske menigheter, det andre ansiktet er rettet mot det som foregår i den vide verden — NKKF er nemlig tilsluttet de katolske kvinners verdensorganisasjon (*Union mondiale des organisations féminines catholiques*). Denne dobbelte oppgave kom tydelig frem i dagene 29. juni—1. juli i Oslo.

Efter programmet skulle forbundet holde sin generalforsamling i år. Det er på generalforsamlingen at de enkelte ledd ved sine delegerte får sin del av ansvaret for det arbeid som blir gjort. Men i tilknytning til denne generalforsamling og under impulser fra verdensunionen ble der også holdt to studiedager med deltagelse fra de øvrige nordiske land, England og Tyskland (en representant fra Frankrike og en fra Spania måtte dessverre sende avbud i det aller siste øyeblikk).

Hver dag begynte arbeidet med en felles messe. De to første dager ble messen lest av forbundets åndelige veileder Pater Raulin i S. Dominikus kirke. Siste dagen var det biskopen selv som forrettet, i St. Olavs kirke.

I alt ble der holdt seks foredrag. De ble holdt hos Dominikanerne og samlet et betydelig antall interesserte tilhørere, der var faktisk ikke plass til overs.

Første formiddag behandlet Pater Raulin emnet «Hvilke verdier kan den katolske kirke motta fra den nordiske kultur?» Vi vet alle sammen at Kirken er interessert i å motta verdier fra enhver sivilisasjon, vi må ikke tro at det bare gjelder eksotiske sivilisasjoner som den kinesiske, den japanske eller den indiske. Den nordiske kultur skal også bidra til å fullkommengjøre Kirkens katolisitet. Dens spesielle verdier synes å være knyttet til dens sosiale bevissthet, den betydning den tillegger de naturlige egenskaper slik som sannferdighet, oppriktighet, sunnhet og sist, men ikke minst, dens tradisjonelle interesse for humanitære og internasjonale foretagender. De nordiske katolikker bør vite at de har et stort ansvar fordi det påligger dem å formidle disse rikdommer innenfor den katolske enhet.

Dr. Margrethe Wehn talte om ettermiddagen om «Mor og barn». Hun insisterte særlig på den respekt moren skylder barnets egen personlighet. Det er mitt barn, sier moren. Det er sant, men det kan tolkes både riktig og galt. Det er riktig om det sies med ydmykhet og takknemlighet, galt hvis moren gjør krav på barnet som på en eiendom. Barnet er naturlig vendt mot moren: morens oppgave er å vende barnet mot verden og gi det den trygghet som følger av at hun står bak og støtter til.

Provinsialpriorinnen for Sankt Josefsøstrene, Moder Clémence, talte om katolske skolebarn. Hun ga først en del faktiske og verdifulle opplysninger om våre katolske skoler, især naturligvis vår største, St. Sunniva-skolen. Hun insisterte meget sterkt på betydningen av et nært samarbeid mellom hjemmet og skolen og sluttet med å gi kvinneforbundet en hel del konkrete forslag, med den hensikt å hjelpe de katolske mødre til å løse sine vanskelige oppgaver ikke minst når det gjelder forbedringen av barna til sakramentene og deres seksualundervisning.

Den norskfødte dominikanerinne Sr. Marie-Louise talte om klosterkallet i de nordiske land. Spørsmålet er

«DERE ER STERKER

Midt i travle forhandlinger lar fire utenlandske gjester seg overtale til å sette seg ned og svare på noen spørsmål som NKKF's studiedager gjør det naturlig å stille. Det er Miss Evelyn White og Mrs. Jacqueline S. Simpson fra England, og Frau Maria Primm og Dr. Gertrud Ehrle fra Vest-Tyskland. Den førstnevnte representerer ledelsen i det internasjonale Katolske Ungdomsvern, og de tre sistnevnte er alle i ledelsen for de Katolske Kvinneforbunds Verdensunion. Det er kyndige og sprogmechtige damer, og en stakkars intervjuer oppdager ved renskrivningen av sine notater at de represen-

Utenlandske gjester. Fra v. Mrs. J. S. Simpson, Miss White og Mrs. Cave, England og fru Burger, fru Primm og dr. Ehrle, Vest-Tyskland.

terer — om ikke et pinseunder — så ihvertfall et fyrverkeri på de tre verdensspråk, som de alle behersker.

— Hvor mange katolske kvinner representerer denne Verdensunionen?

— 36 millioner. Den dekker 80 nasjoner, og neste år feirer den sitt 50-års jubileum. President er for tiden en fransk dame, Mlle Marie du Rostu, men ellers styres den av en internasjonal komité på 27 medlemmer. Det daglige ivaretas av et permanent sekretariat, et virkelig arbeidsutvalg, hvor der altså nå sitter også et norsk medlem, fru Dagny How.

— Er det ikke nokså uvanlig at en så liten minoritetskirke som den norske har en representant i styret for en slik sammenslutning?

— Jo. Men vi er meget glad for at Norden kommer inn i bildet på den måten. Nordiske kvinner er jo internasjonalt meget aktive innen andre, ofte ikke-religiøse organisasjoner. Derfor betyr det meget at vi møter og lytter til kvinner fra de nordiske land også innenfor vårt eget livssyn.

ikke, sa hun, om klosterkallet passer for oss: det er klart at det passer i og med at det er en del av Kirkens forståelse av de evangeliske råd. Men klosterlivet har alltid vært i stand til å forene en stor troskap mot de evige og uforandelige verdier med forskjellige epokers og kulturers egenart. Derfor er det ikke overflødig å

ER MØTTES I OSLO

« ENN DERE TROR! »

— Hva ville dere si er de mest brennende problemene innenfor den internasjonale katolske kvinnebevegelse nettopp nå?

— I Vesten er det først og fremst kvinnes problemene i familien. Den katolske overbevisning når det gjelder slike ting som fødselsregulering og *family planning* er jo under sterkt press, ikke bare i land hvor Kirken er i minoritet som her, men igrunnen over alt. Der arbeides meget alvorlig med dette problemet i den katolske verden idag.

I Afrika og Asia er det nok *forberedelsen* til ekteskapet og familien som er det største problemet. Særlig i Afrika er der ennå enormt mye å utrette for å styrke og sikre kvinnens stilling i ekteskapet ved å forberede henne til det. Her har vår Verdensunion på oppfordring fra UNESCO, i enkelte land grunnlagt seminarer som tar sikte på å utdanne kvinneledere og forberede en organisasjon av kvinnene til vern om deres menneskerettigheter og interesser.

— Er Verdensunionen representert i UNESCO?

— Ja, selvfølgelig. Og vi har, som den tredje største kvinnesammenslutning i verden, kunnet påvirke UNESCO's stilling til problemer som skilsmissemisjonen, *abortus provocatus* og foreldrenes rett til å bestemme barnas oppdragelse. Til en viss grad da — ikke nok!

Nylig kunne vi overrekke FN et viktig undersøkelsesmateriale når det gjelder afrikanske kvinners frihet, eller manglende frihet, til selv å samtykke når og med hvem de gifter seg. I det hele tatt har vi søkt å utvikle de europeiske kvinners ansvarsfølelse overfor sine medøstre i Afrikas og Asias underutviklede land.

— Afrika er vel i det hele tatt en verdensdel i opprør for tiden?

— Om det er! Her haster det. Afrikas frigjorte kvinnesmasser stiller enorme problemer — frihet og forutsetninger er jo sjelden på høyde med hverandre. Men mange steder lykkes det Kirken å skape en hel katolsk kvinnebevegelse *ut over* de kristne misjonenes gamle struktur, en bevegelse som er med og bestemmer de nye nasjonenes skjebne, ofte med sikker sans for at kristendommen er kvinnes frihetsbrev i disse landene.

— Er dere ikke slått av hvor isolert norske katolikker stort sett lever?

Mrs. Jacqueline Simpson svarer på alles vegne, når hun sier:

— Selvfølgelig er det slående. Vi håper at kontakten med Verdensunionen kan bidra til å gjøre levende den veldige familie dere tilhører — hele det Kristi Mystiske Legeme verden over som dere er en del av. Dere er sterkere enn dere selv tror. Og forresten: Er det kanskje ikke sant at virkelig kvalitet fortrinnsvis utvikles under press?

konfrontere den nordiske kultur med klosterkallet. Søsteren ga en fin analyse av den blanding av tiltrekning og usikre momenter som klosterlivet betyr for den unge konvertitt. Det er tanker som vi vil ha utbytte av å utdype videre.

Ordet ble derefter gitt til Miss Evelyn White, en

av de engelske gjester, som talte om den verdensomspennende organisasjon hun er visepresident for, «L'oeuvre de la protection de la jeune fille» (Katolsk Ungdomsvern). Hun ga noen rystende eksempler på de farer som unge piker kan være utsatt for når de søker arbeid i utlandet og hun påviste den betydning som det har at de nordiske land også er med i dette arbeidet.

Det siste foredrag ble holdt av Pater H. Rieber-Mohn, om Sigrid Undset, som en illustrasjon til alt det som var blitt sagt om den katolske kvinne i den skandinaviske kultur. Foredragsholderen benyttet seg av mangfoldige sitater som ga et godt innblikk i hva Sigrid Undset mente om problemer som angår enhver kvinne i verden idag. En av de tyske delegerte reiste seg spontant og fortalte hvilken betydning Sigrid Undsets verker også har for de katolske kvinner i Tyskland.

Ellers ble det ikke diskutert så meget ved selve møtene. Det er all grunn til å tro at det ble diskutert desto mere utenfor møtene under de forskjellige former for samvær som disse dager bød på, under måltidene eller i forbindelse med den sightseeing som dessverre ikke ble be- gunstiget av værgudene.

Den siste dag, fredag den 1. juli, var først og fremst generalforsamlingens dag. Denne ble åpnet kl. 13 i gymnastikksalen på St. Sunnivaskolen. Alle foreninger var representert unntatt én. Fru Veronica Lorentzen fra Bergen ble valgt til dirigent.

Beretningen for de tre forløpne år kunne fortelle om den sterke tilknytning til verdensunionen som har funnet sted i det siste, med valg av Fru Dagny How, Oslo, til unionens råd. Et av de punkter som vakte en del oppsikt og ble tatt opp i diskusjonen etterpå, er det gamle ønske om at NKKF skulle bli medlem av Norske Kvinners Nasjonalråd. Vanskelighetene kommer såvisst ikke fra denne store organisasjon, som samler alle kvinnelige forbund i landet, men fra våre egne. Det hører nemlig til Nasjonalrådets statutter at det bare kan oppta landsammenslutninger. Det sorgelige er at det ikke har vært mulig å oppnå at de katolske kvinner i de to vikariater Trondheim og Tromsø skulle kunne danne ett forbund sammen med sine medsøstre i bispedømmet Oslo. Så lenge vi står overfor tre organisasjoner kan altså de katolske kvinner ikke være med og heve sin rost i Norske Kvinners Nasjonalråd. Det er en nokså utilfredsstillende situasjon.

Ved valget viste det seg at de fleste medlemmene i styret var villige til gjenvalg, og de ble da også gjenvalgt, med Fru Dagny How i spissen. Da Fru Eugénie Winther og Fru Gerd Bongard måtte trekke seg tilbake, ble to nye styremedlemmer valgt, nemlig Frk. Ellen Arnold og Fru Peggy Bruce. Det er gledelig å se at forbundet her kommer til å nyte godt av unge og friske krefter.

Det ble drøftet hva NKKF kan yte våre gamle og våre unge. Et forslag fra Moder Clémence ble tatt opp til behandling. Forsamlingen ble også gjort oppmerksom på den betydning det kunne ha å søke kontakt med de katolske kvinner på Island, og endelig ble det foreslått at neste landsmøte om tre år skulle finne sted i Kristiansand.

Studiedagenes avslutning fant sted i form av en festmiddag på Folkemuseets Hovedrestaurant på Bygdø. Den

Kvinnens plass og bestemmelse

i
Gertrud
von le Fort's
„Die ewige
Frau”

av
Sr. Margrethe

Den katolske forfatterinnen *Gertrud von le Fort*, ble født den 11. oktober 1876 i Minden, Westfalen. Hun stammer fra en fransk hugenottfamilie som flyktet til Sveits under religionskrigene, i 1562. En gren av denne slekten kom senere via Russland til Tyskland og ble der adlet av keiser Leopold alt i det 18. hundreåret. Slik ble det merkelige navnet til med det tyske adelsmerke «von» foran det franske «le Fort». Slekten har i tidens løp tallet mange dyktige offiserer. Hennes første diktsamling utkom i tyveårene. Fra 1909 til 1915 var hun elev av den kjente religionsfilosofen *Ernst Troeltsch* i Berlin og Heidelberg, og etter hans død i 1923 utga hun hans «Troselære». Allerede det følgende år utkom den av hennes bøker som er blitt virkelig populær i ordets beste betydning: *Hymnen and die Kirche*. Men først året etter, i 1925, gikk hun over til den katolske kirke. Som hun selv skriver, var hennes grunnmotiv for konversjonen lengselen etter de kristnes gjenforening. Kjent som forfatter ble hun først i slutten av tyveårene, da hennes store roman «*Das Schweisstuch der Veronika*» utkom. Den er hennes konversjons historie i romanform, og handlingen i første bind er henlagt til Rom omkring århundreskiftet. I 1930 kom romanen om pave Anaklet den an-

bød ikke bare på et stilig bord, under biskop Dr. Mangers' forsete, og med hilser og taler fra fjern og nær. Der ble, uventet nok, også en anledning til å se norske folkedansere, som ikke minst vakte de utenlandske gjesters begeistring. Aftenen var ytterst vellykket, og ga et sterkt inntrykk av at dagene hadde vært en stor oppmuntring for deltagerne, og hadde knyttet faste bånd såvel mellom norske katolske kvinner innbyrdes, som mellom lokale ledd og Verdensunionen, hvis tyske og engelske representanter bragte frem mange lovord. Ikke minst fikk fru Dagny How stor ros fra ulike hold for et dyktig forarbeide og en utmerket ledelse av hele arrangementet.

A. R.

nen under titelen «*Der Papst aus dem Ghetto*». Hennes siste roman «*Die Magdeburgische Hochzeit*» foreligger oversatt til norsk. En annen stor katolsk dikter, *Georges Bernanos*, har bygd sitt skuespill: *Le Dialogue des Carmelites* over Gertrud von le Forts novelle «*Die Letzte am Schafott*». Men hennes hovedverk er «*Die ewige Frau*». Titelen kan visstnok ikke bli oversatt så likefrem som «Den evige kvinne». Etter bokens innhold måtte det heller være: Kvinnen etter Skaperens plan, eller: Kvinnen i Guds tanker. Boken har to undertitler: *Kvinnen i tiden*, og: *Den tidløse kvinne*. I dette verk prøver hun å tyde kvinnens kall og oppgave, hennes «kosmisk-metafysiske ansikt», og kvinnelighetens mysterium, rent religiøst sett. Forklaringen bygger på de symboler som viser kvinnens innerste vesen og bestemmelser. Dette opplegget skaper kanskje visse vanskeligheter for en moderne leser; for symbolene og deres sprog, som før ble umiddelbart forstått av almenheten fordi de var uttrykk for en levende tankegang, blir idag trengt til side av en mer abstrakt tenkemåte og opplevelse. Derfor føler Gertrud von le Fort seg forpliktet til å klarlegge symbolenes karakter.

Hun sier bl. a. i forordet: «Symboler er tegn og bilder som gjør metafysiske realiteter anskuelige for oss, slik som lignelser gjør det. Den Usynlige taler til oss gjennom symboler på et sprog som vi kan forstå.» Slik som allegoriske skikkelser fremstiller abstrakte begreper, slik blir altså det overnaturlige synlig under sløret av det skapte. Det er innlysende at det utenom skaperverket bare er den store kunst som kan fremstille det evige i forgjengelig skikkelse. Middelalderens gotiske katedraler, som var en efterligning i sten av løvskogens høye stammer og hvelvinger, kan tjene som eksempel. De trekker blikket oppover og løfter ånden. Vi kan si at de er symboler på menneskets evige bestemmelse. Også i malerkunsten finner vi symboler. Gertrud von le Fort minner om Goethes beslutning da han sto foran bildet av den hellige Agatha i Bologna: I ånden ville han lese sin «*Iphigenie*» for henne, så Iphigenia ikke kom til å si noe som Agatha ikke ville ha sagt. Den som kjenner dette skuespill, vet at Goethe har holdt ord. Hans Iphigenia er helt igjennom kristen, og står høyt hevet over den opprinnelige Iphigenia som Evripides har skrevet om, og som var hedensk i sitt hat og sin hevngjerrighet.

Gjennom Europas kunst lærer det moderne menneske kristendommens mysterier å kjenne og blir derved straks stilt på dogmatisk grunn. Her finner vi også den skikkelse som kunsten fremfor alt har brukt for å fremstille kvinnelighetens symbol: Maria, Jesu mor. Fra den kristne oldtid og helt til våre dager har Marias liv vært et takknemlig emne for kunstnerne. Kirken selv tegner hennes bilde på en annen måte. Når den forkynner sine marianske dogmer, trer hun klart og tydelig frem for oss. I Maria gir Kirken oss det fullkomne forbilde, prototypen på sann kvinnelighet. Gertrud von le Fort mener at det viktigste dogme i denne sammenheng er det som erklærer Maria fri for arvesynden. Hun gjør oppmerksom på at det ble forkynt i 1854, noen få årtier før materialismens gjennombrudd i det kulturelle liv. Den kristne filosof

og historiker Berdjajew kalte materialismen «Menneskets fall». For mange var det som om den metafysiske verden her gikk under, med all sin skjønnhet og storhet, og tilbake var bare stoffet, materien, riktignok levende, men uten sjel. Den indre sammenheng som forfatterinnen ser mellom disse to tidspunkter, burde vel vår tid kunne forstå best; for vi har opplevd og opplever fremdeles følgene av dette menneskets «fall» ved materialismen: Det store religiøse frafall og en ganske utbredt nedverdiggelse av kvinnen og av hele hennes verden. Dogmet om Maria som *virgo immaculata* er et bilde av mennesket før det ble vanhelliget og degradert av syndefallet, et bilde av mennesket skapt i Guds lignelse. I særdeleshet viser det oss kvinnens opprinnelige ansikt.

Gertrud von le Fort velger Fra Angelicos mester- verker for å vise oss Maria som bærer av symbolet. Det er lett å forstå hva hun mener når vi ser på hans «Engelens budskap til Maria». Vi velger fresken fra San Marco klosteret i Florens, der Maria tar knelende imot engelens hilsen. Marias holdning uttrykker ydmyk hengivelse, og det ligger noe passivt mottagende i hennes holdning. Denne selvhengivelse i kjærlighet er kvinnens innerste vesen og samtidig kvinnelighetens metafysiske hemmelighet. Den har tatt form i Maria og er blitt åpenbar i henne. Troen lærer det, den kristne kunst anskueliggjør det.

For å unngå misforståelser, må vi her nevne at Maria er uendelig meget mer enn bærer av symbolet. Når kunsten fremstiller henne i en mangfoldighet av skikkelser, låner den trekk fra utallige kvinner som har levd lenge etter Maria, men hver gang låner den også noe av henne, slik at alle disse kvinner som har gitt skjønnhet og fullkommenhet til madonnabildene, samtidig gir skjønnhet og fullkommenhet til sitt eget «forbilde», til sin prototyp: den kvinne som Gud har elsket, og som unnfanget og fødte hans enbårne Sønn, verdens Frelser.

Nå vet vi at selvhedelse i kjærlighet også er den kristne religions innerste vesen. For som Gertrud von le Fort uttrykker det, «begynner det religiøse der hvor det selvtilstrekkelig subjektive slutter». Jomfruens «fiat» som svar på engelens budskap åpenbarer den sanne religiøsitetens egentlige kjerne. Derfor kan vi si at der hvor sann kvinnelighet viser seg, åpenbares også ekte religiøsitet i sin alminnelighet. Det vil ikke si at kvinnen har særlige religiøse anlegg, eller et religiøst primat fremfor mannen. Det ville være å misforstå forfatterinnen fullstendig. Det betyr ene og alene at den symbolske fremstillingen av kvinnelighetens sanne vesen samtidig anskueliggjør religiøsitetens innerste kjerne.

Symbolet forplikter den enkelte som bærer det. Selv om bæreren er uvitende om det, eller svikter og fornekter det, forblir symbolet uforandret og ukrenket. Det forteller altså ingenting om den respektive bærers faktiske karakter og tilstand, men bare om symbolets metafysiske mening og betydning.

Gertrud von le Fort nevner enda et symbol som kjennemerker kvinnens bestemmelse i tiden og hennes stilling i det kulturelle liv. Hun kaller det «Sløret». I kunsten trer det oss mer eller mindre i møte der Maria blir fremstilt som *mater amabilis*, den elskelige mor. Hos Fra Angelico er det alltid tydelig. Moren er der for barnets skyld. Barnet står i forgrunnen og er det sentrale i kunstverket, så lite det enn virker på morens fang. På Rafaels bilde «Den sextinske ma-

onna» er barnet ualminnelig, ja, påfallende stort. Fra Angelico får derimot frem Marias ønske om å tre tilbake for barnet i selve hennes holdning og ansiktsuttrykk. Dette ønske, sammen med hennes ydmykhet, er det sløret som skjuler hennes storhet og betydning i forhold til barnet, — det barn som gikk sin egen vei bestemt av Guds frelsesplan.

Hele Marias liv sto i slørets tegn. Evangeliene taler lite om henne, og i dogmene løftes hun opp for sin Sønnns skyld. Derfor kaller den kristne poesi henne «Morgenstjernen», og ligner henne med den «Morgenrøden» som går forut for solen, for så å blekne i dens glans. Vi vet ikke hvordan Maria så ut. Vi kjenner bare hennes «evige» ansiktstrekk, men de er også dekket av sløret.

I århundrenes løp har mange kvinners liv stått i hengivelsens og slørets tegn, og setningen: *Plus une femme est sainte, plus elle est femme*, gjelder også i omvendt orden: Jo ektere hun er i sin kvinnelighet dess nærmere er hun fullkommenheten. Men også her, som overalt ellers, står arvesynden i veien og gjør det vanskelig å være verdige bærere av symbolet. Å hengi seg i kjærlighet kan utarte til å prisgi seg selv og forråde sitt innerste vesen. Sløret kan rives i stykker av egoisme og egenkjærlighet. Guds planer med barnet er ikke alltid morens, ja, hennes planer kan ødelegge barnets livsvei, når de dikteres av selvhedelse og hensynet til egen prestisje.

«Slik som en mor hverken kan danne barnets legeme eller sjel av egen vilje og kraft, slik kan hun heller ikke bestemme barnets skjebne. Barnet blir til, hun bare verner om det, det vil si: før eller senere vokser det ut over moren . . . Å gi liv til et barn betyr dypest sett at barnet løser seg fra morens liv . . . For enhver mor kommer den time da hun som Maria «leter sårt etter sitt barn». Hennes ensomhet kan bli stor, hennes savn og smerter mange, slik at hun kommer til å ligne den smertefulle mor.» («Die ewige Frau».)

Men selv om vi også regnet opp alle morens gleder, for de er jo også mange, møter vi likevel slørets motiv hos den uselviske mor, som alltid lar barnet stå i forgrunnen. Det samme forhold finner vi hos de kvinner som gir idéer, inspirasjon og støtte til mannens kulturelle innsats, hva enten det er et aktivt medarbeid, eller den støtte som går ut fra deres nærvær, deres kjærlighet og personlighet alene. Dante's tidløse, udødelige verk ble inspirert av Beatrice, Michel Angelo's verk av Vittoria Colonna, Goethe's av Frau von Stein, Richard Wagner's av Mathilde Wesendonk, for bare å nevne noen av de store. Det er umulig å nevne alle de mindre store, og enda mindre alle de navnløse kvinner som er fullstendig skjult av sløret. Bjørnson nevner dem indirekte i verset:

«Et enkelt hjem bar så titt et land
når ut det sendte dets frelsermann,
og mange tusen av hjem det var
som landet frelst ifra slaget bar.
Og det som bærer det gjennom freden,
er hjemmets pulsslåg i travelheten.»

De få tanker som her er anført fra Gertrud von le Forts hovedverk, er for størsteparten tatt fra forordet. Det er derfor innlysende at de ville trenge en bredere plass om de skulle forklares og belyses ved eksempler. Forfatterinnen selv henter eksemplene fra verdenslitteraturen, fra historien og helgenbiografiene. Det gjør at dette vanskelige emne, ja, vi kan vel si: høytidelige emne, blir lettere å fatte, særlig når hun

Kirke

Ålesund

En dypblå himmel — en speilblank fjord — blomstrende kastanjetrær og det friskeste grønt en kan tenke seg, danner rammen omkring kirkevigselen i Ålesund første Pinsedag.

Den nye kritt hvite kirke har en beliggenhet som få, like ved en fjordarm, med høye fjell i horisonten og et fredet parkområde som nærmeste nabo. Kommer en fra Borgund mot Ålesund ligger kirken akkurat i veiaksen, bare noen få minutter fra den gamle Kaupangen, hvor engang ikke mindre enn fire kirker kalte til messe. Den nye kirke har fått navn etter en av de gamle kirker: Mariakirken.

Ålesunds byarkitekt *Siem-Knudsen* har levert et gedigent arbeid, enkelt i linjeføringen, velproporsjonert, tidsmessig, på én og samme tid en brukskirke og et fromt gudshus, som det sikkert er lett å be i.

Kirken har rene rette linjer, innvendig flatt brunoljet tak og rett avsluttet kor. Farven i hele kirken er lys, alteret og benkene av mørk teak. Over alteret rager et stort kors, skåret i tre. Like ved kommunionsbenken står døpefonten, også den i teak. Straks en kommer inn i kirken ser en uvilkårlig mot tabernaklet. Dets dører i lysende emalje danner den eneste farvefleck i hele kirken. Her er Kristus avbildet ved den siste nattverd, omgitt av sine apostler.

Mellom-Norge er i det hele tatt et bispedømme med verdig utførte tabernakler, et stort fremskritt, når en tenker på de ynkelige «kassetabernakler» som vi ellers fremdeles finner så allfor ofte.

På slaget elleve var en representativ forsamling på vel 200 mennesker med fylkesmann og ordfører i spissen kommet sammen foran den ennå lukkede kirkeport. Biskop *Johannes Rùth*, ledsaget av sogneprest *M. Scherf*, pater *Hallauer* og pastor *Gorissen* forrettet ved den liturgiske vigsel. Mens begge kirkeklokkene ringte i festlig takt, toget den lille Mariamenighet og dens gjester inn i sitt nye Gudshus. «*Lover den Herre*» var den første salme som steg opp i det. Prestene har i prosesjon alterkarrene og de liturgiske bøker til alteret og sognepresten tente den evige lampe. Biskop Rùth prekte under den følgende høymessen. Han tok sitt utgangspunkt i dagens tekst, det evige liv som Pinsen bragte Kirken og som vi får del i gjennom Sakramentene og Guds ord. Før å kunne meddele dem, er også denne kirke bygget. Den skal være et hvilested i vår rastløse tid, hvor den enkelte kan komme i organisk livsforbindelse med Gud. «*Vi er ikke kommet for å lage strid*» fremhevet biskopen særlig, men

gang på gang belyser det med silater, også fra vår egen *Sigrìd Undset* og hennes romaner. Men det kan ikke bli sagt tydelig nok at *Gertrud von le Forts* syn på kvinnen, slik som hun forklarer det i sitt hovedverk, er et religiøst, et metafysisk syn, og har forstått ikke noe med hva en vanligvis forstår ved «*kvinnesaken*» å gjøre. En annen ting er det, at hennes kapitel om kvinnens rolle i det kulturelle liv kunne åpne nye perspektiver, så store og verdifulle at kvinnesaken ville få et ganske anderledes dypt og sant innhold om den enkelte kvinne trengte inn i hennes tankegang og så på sitt kall og sine oppgaver fra samme synsvinkel som *Gertrud von le Fort*.

Søster Margrethe.

forat Gud skal være iblant oss, så Kristi ord kan bli oppfylt: At de alle må være ett.

Etter messen var samtlige deltagere innbudt til festmiddag i byen. *P. Scherf* ønsket velkommen og understreket i sitt byggerferat hvor lett det gode samarbeid mellom myndighetene — arkitekten — entreprenøren — arbeidsstokken og byggherren, hadde gjort hele foretaket. Menigheten som ble konstituert den 20. mai 1959 kan allerede nå glede seg over en fullferdig kirke.

Varaordføreren i Ålesund og ordføreren i Borgund ønsket begge den katolske menighet velkommen og roste ikke minst søstrenes innsats. Arkitekten og entreprenøren *Odd Larsen* talte om det spesielle og spennende ved å bygge en katolsk kirke. Særlig glede vakte den lutherske sognepresten i Ålesund pastor *Monrad Norderval* — «ishavspresten» — ved å være til stede ved middagen, og ved sine ord, som utdypet biskopens preken om at alle må være ett — trass i de store forskjeller som fremdeles eksisterer mellom protestantisk og katolsk tankegang. Fylkesmannen *Erling Anger* takket til slutt for maten og kom inn på søstrenes verdifulle innsats på det humanitære område.

Ved siden av kirken ligger den nye prestegård oppført i tre, med leilighet for presten og et rommelig klubblokale. Den danner en ganske fornøyelig arkitektonisk kontrast med den hvite stenkirken. Foran kirken står noen gamle båtnøst. De bidrar til å gi kirken reisning og skaper en pen liten intim kirkeplass. En må håpe at de ennå får bli stående lenge!

Bak kirken, skilt fra den ved en større have, ligger *Borromeus-søstrenes* sykehus, et B-sykehus for senge-liggende rekonvalesenter. Søstrene driver dette i samarbeid med sykehuset i Ålesund. Deres virke er allerede høyt skattet i byen og har vunnet dem mange venner den korte tid de har vært der.

Kirken er gjeldfri. Biskop Rùth har møysommelig samlet byggesummen ved sin prekenvirksomhet i utlandet. En av kirkeklokkene er en gave fra hans egen hjemby, også Mariastatuen er en gave.

Den følgende søndag fant en hel liten folkevandring sted, av nysgjerrige som gjerne ville se den nye kirke. Måtte den bli til velsignelse for mange.

G. Gorissen.

BLIKK på TIDEN

VED GOD HELSE

■ Er det frie ordet i fare i Norge? Det er det visst ikke, på tross av at det ikke går så lang tid mellom hver gang vi oppdager at intoleransen er almenmenneskelig, og heller ikke ligger oss norske fjernt. Men talefriheten har hundre voktere for hver forfølger — det fikk maleren Victor Smith nylig erfare. En geskjeftig fjernsyns-funksjonær hadde funnet ut at endel av Victor Smith's innlegg i programposten «Ønskebildet» 3. juli måtte «kuttet ut», fordi det var «propaganda». Resultatet ble at maleren ble stående og tale lydøst, mens TV-titlerne istedet hørte kirkemusikk noen sekunder.

Nå betyr jo «propaganda» rett og slett «utbredelse» — nemlig av meninger. Og når en så ser hva det var Victor Smith ville utbre, sperrer en unektelig øynene opp: Kjære — er vi virkelig på vei til å anse *dette* for «forbudte» meninger her i landet? Her er hva lytterne for enhver pris ikke måtte høre:

Victor Smith
- ingen farlig mann.

kunst med en erobrende kraft som den i katakombene og katedralene.»

Det rama-skriket som øyeblikkelig reiste seg mot den — skal vi si: *uheldige* — programsekretæren, fra ytterste høyre til ytterste venstre, viser at samfunnshelsen er utmerket. Refleksen er i orden og hovednerven intakt. Og Fjernsynet dessuten en nyttig og nødvendig erfaring rikere!

SOPP OG MOSE

■ Med den suffisante forkynnerglede som bare blir amatører forunt, gir Nils Ihlen Sopp i to kronikker i «Arbeiderbladet» (18. og 19. juli) seg ikast med det ikke uanselige emnet «Religion og dogmer». Det kommer han ikke godt ifra. Eller rettere: Det kommer han så dårlig ifra at en faktisk ennå en gang undrer seg over hvor ukritisk det ellers så velredigerte regjeringsorganet er, overfor stoff som streifer inn på kristendom og kirke. Også denslags emner er det jo mulig å skrive kvalifisert om — også for folk som ikke selv tror! Kronikkforfatterens betraktninger er derimot en blanding av ubegavet vulgær-ateisme og ufordøyet sammenlignende religionsforskning, et produkt som visst troende og hedninger med et minimum av innsikt i sakene kan enes om å finne mosegrodd og avleggs.

Men hva med kronikkredaktøren? Har det da ikke noe med en god avis' selvrespekt å gjøre, at man ikke dummer seg og sine bidragsytere ut ved å publisere det uholdbare? Den arme Sopp går på beksømstøvler i en porselensbutikk — det singler omkring ham, øyensynlig uten at han har mistanke om hvor krevende nyansert og innviklet stoffet under hans hender er. Forskningens forsiktige spørsmålstejn retter han frimodig ut til bastante og — for å si det pent — ikke nettopp subtile utropstejn. At *både* han selv og avisens kulturredaksjon synes dette er i sin beste orden, se det er ett av de mange trekk som gjør at man hyppig — over den radikale pressens kulturstoff — finner at Oslo er en hovedstad med adskillig landlig idyll og hygge.

Men rosinen i pølsen synes vi nå for vår del *presentasjonen* av dette stoffet er. Avisen *varsler* faktisk sine lesere om at kronikøren her «gir sitt personlige syn på religion og dogmer». Akkja —! «Personligere» kan det visst ikke bli — vi er ved nyprotestantismens ytterste sekulariserte karikatur, i et land hvor man har glemt at dogmer opprinnelig ble skapt for å formulere klart og skarpt *over-personlige*, og altså almengyldige, syn på religiøse saker. De «personlige» synene — om de nå stammer fra Youngstorget eller Staffeldtsgate — har vel i disse ting en nærmest kuriøs interesse.

«Dogmer er hårkløveri», er visst summen av Nils Ihlen Sopp's fabuleringer. Men å kløve et hår kan — som Chesterton så treffende bemerker — være en ytterst effektiv og høyvitenskapelig måte å studere dets struktur på. Selvom det riktignok krever litt mer finslipte instrumenter enn den butte og grøtete pennen det her er tale om.

MISLYKKET VELVILJE

■ Sogneprest Egil Brekke har visst gjort sitt beste for å *forstå* i ordets dobbelte — altså også *sympatiske* — betydning, under en Roma-reise nylig («Luthersk og katolsk» — «Kirkebladet» 16. juli). Det lykkes bare ikke. Våre følelser er nemlig minst like blandende som hans, ved lesningen av hans konfessionelt sterkt farvede reisebetraktninger. Brekke er jo nemlig ikke noen alminnelig forutsetningsløs turist (det «uhygieniske» ved å kysse Petersstatuens fot, «den monotone messingen»!). Brekke er teolog. Vi synes sant å si at det forplikter i et økumenisk tidehvert. Blant annet til ikke å mistolke katolikkers innerste sjeloliv så grovt, så lettferdig og så ubesværet som han gjør det. Også i våre katolske øyne er jo nemlig både overtro og menneskeforherligelse en direkte synd, mer fordervet er vi faktisk ikke.

Sognepresten sier så meget pent om romernes hverdagsfromhet og vennlighet at vi får tro det er ubevisst når han samtidig tillegger oss uhyrligheter som — det vet han visst ikke — ut fra katolsk tankegang er en alvorlig krenkelse av Guds hellighet, og som den første og beste katekisme for katolske barn karakteriserer klart og utvetydig. Vi er visst minst like sjokkert som han, når vi leser:

«På et maleri i Perugia så jeg et bilde av Gud Fader, som var fremstillet som en gammel og gråskjegget bestefar. Fra ham kom i en lysstråle Den hellige ånd i en dues skikkelse ned over — jomfru Maria. Maleriet skulle nok fremstille bebudelsen, men for meg (!) ble det et bilde på den katolske treenighet slik som den uvilkarlig vil fortone seg for mange katolikker. Mon ikke dette bilde sier oss noe vesentlig om forskjellen mellom katolsk og evangelisk kristendom?»

I lutherdommens moderland samtaler teologene idag på bred basis over konfesjonsgrensene om den felleskristne arv. I Norge er man ennå ikke kommet lenger enn til å tillegge katolske kristne igrunnen blasfemiske oppfatninger av den treenige Gud. Det er visst ikke bare i materiell og teknisk henseende at en bør regne med «underutviklede» land.

Frater Candidus.

UTLANDET

EN BETYDELIG MISJONSLEDER

Fra Rom kommer meldingen om at Pietro kardinal Fumasoni-Biondi, som i 27 år ledet den katolske kir-

kes misjonsvirksomhet som prefekt for Propaganda-kongregasjonen, er død, 87 år gammel, etter et langt sykeleie. Kardinalens embedstid innebar et veldig tids-skifte i de katolske misjoner, og selv bragte han med til sin ansvarsfulle gjerning betydelige administrative evner og førstehånds kjennskap til fjerne misjonsstrøk, som han hadde besøkt under en utstrakt reisevirksomhet. Også etter Pius XI's død fulgte han opp denne store misjonspavens intensjoner om energisk å fremme dannelsen av en innfødt geistlighet i de afrikanske og asiatiske misjonsland, og oppnådde før sin død å se over hundre biskoper og fem kardinaler fra de farvede folkeslag.

En regner at omkring 95 000 misjonærer (prester, søstre og legbrødre) idag virker i de katolske misjoner.

HALDEN		
ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630	A/S HALDEN BRYGGERI	SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746
Fredrikshalds Meieribolag HALDEN	KARL STORM ANDERSEN Fisk - Delikatesseforretning Tlf. 1155 - Privat 1159	CHR. KLEIN Bakeri & Konditori Storgt. 26. Tlf. 1118
E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844 - 2535	<i>Paul Johannesen</i> <i>Allt i ut og optik</i> TELF. 2011
Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	ARENDAL ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756
ARENDAL		
ARENDALS MEIERI	JOACHIM LARSEN Spesialforretning i utstyrsvarer Tlf. 1081 — Etablert 1872	J. E. SKJOLDHAMMER Arendal Tlf. 1262
Arendal Trikotasje- forretning	ARENDALS FARVEHANDEL Tlf. 2050 Engros - En detalj	OLAV SLAATTENE Gartner Tlf. 1958 Havstad, Arendal
ARENDALS RAMMEFABRIKK Kunsthandel Tapetlager	B. MØRLANDS EFTF. Tlf. 2802 Skotøy og ortopediske innlegg Tilpassing gratis	HJELM EMANUELSEN A/S Møbelforretning Langbryggen Arendal

CUBA

Cubas kristelige demokrater har i et kommuniké gjort kjent at de avstår fra å delta i landets politikk inntil full yttingsfrihet er gjeninnført. De fastslår at for tiden er det bare kommunistene som uhindret kan gi uttrykk for sine idéer. Kristelig-demokratene, som begynte sin virksomhet etter Fidel Castro's seier over diktatoren Batista, roser den nye regjeringens sosiale tiltak og forholdsregler mot uhederlige embedsmenn. Men samtidig advarer de inntrengende mot Cubas hurtige utvikling i retning av en totalitær stat.

JAPAN

De japanske biskoper vil med det første søke Vatikanets tillatelse til å anvende morsmålet i enkelte deler av kirkesangen. Beslutningen om dette ble fattet i et møte der også den apostoliske internuntius i Japan, Mgr. Enrici var tilstede. Det er særlig Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei biskopene ønsker sunget på folkesproget.

SYDAFRIKA-UNIONEN

En ny skolelov er på trappene i Sydafrika-Unionen, og har vakt en viss uro på katolsk hold. Mgr. Hurley, den katolske erkebiskopen av Durban, har åpent gitt uttrykk for at regjeringens hensikt tydeligvis er å fremme den reformerte boer-kirkens skoleprogram, som går ut på steil afrikander-nasjonalisme, ufor-

sonlig opprettholdelse av myten om den hvite manns Gudgitte *leadership* over den sorte rase, og skarp adskillelse av de to raser.

UKRAINA

Nyheter mottatt av ukrainere som er bosatt i Canada forteller at de sovjet-russiske myndigheter har øvd press på den katolske metropoliten i Lvov, Mgr. Josef Slipyi for å få ham til frivillig å forlate USSR. Mgr. Slipyi, som sitter internert, har avslått å forlate de ukrainske katolikker som han har ansvaret for.

Som de øvrige ukrainske katolske biskoper ble han arrestert i 1945 og dømt til 8 års tvangsarbeide for å ha avslått å underkaste seg den gresk-ortodokse patriarken av Moskva. I 1959 ble det kjent at Mgr. Slipyi, som da var den siste gjenlevende av de ukrainske katolske biskoper, var blitt dømt til nye 7 års tvangsarbeide. Som grunn for dommen ble det anført at biskopen fra sitt deporteringssted i Sibir hadde i hemmelighet sendt et hyrdebrev til sine ukrainske troende.

OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A/S

Haacon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

E. M. JACOBSEN Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

KRISTIANSAND S.

FORRETNINGEN FOR
TAPET OG KUNST
ARTIKLER

Kristiansand S.
Kongensgt. vis à vis St. Josephs hospital
Telefon 3930

ALT I BLOMSTER
Dana Blomsterforretning
Dr.gt. 53 — Tlf. 21 192

Hotell METROPOLE
Besøk vår rosenhave

C. P. WINTERSBORG
Spesialforretning i
AMATØRFOTO og BRILLEOPTIK
Sparebankgården — Tlf. 22 016

KRISTIAN FRIVOLD
Kjøtt & Pølsevarer
Tlf. 22 175 — Kristiansand S.

SIGURD SØRENSEN
Begravelsesbyrå
Holbergsgt. 15 — Tlf. 22 153 — 25 717
Egen likbil for transport

A. KRUSE SMITH
Entreprenørforretning
KRISTIANSAND S

GUNDER STRØMME
Kolonialforretning
Forsøk vår gode kaffe
Tlf. 22 755 — Kristiansand S.

TOR RUUD
Aut. Rørleggerforetning
Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.

BOKHANDELEN
i Sparebankbygningen Kristiansand S.

Spesialforretning i KAFFE
Daglig nybrent — Egen blanding
KAFFEMØLLEN **O.M. Dranges Eftf.**
Markens gt. 39 - Tlf. 21 182

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevåsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 24 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

Kjente firmaer

*En kjærkommen
gave:*

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

Hans Ekjord

FARVEHANDEL

St. Olavs gt. 3
Tlf. 42 16 13

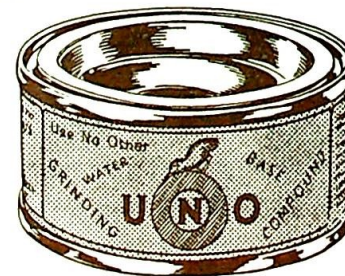
Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 60 34 90
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

**A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**